

maal, der foreligger for det høje Ting, er dette, om det vil følge Flertallets Indstilling, som i Overensstemmelse med Regeringens Forslag foreslaar den omspurgte Departementcheffsplads' Oprettelse, eller om det vil følge Mindretallet, som foreslaar at forskafe dette Forslag fra Regeringens Side. Jeg tillader mig at udtale det Haab, at Tinget vil følge Flertallets Indstilling, som er i Overensstemmelse med Regeringsforslaget. Det Hovedprincip, som kan og bør være afgørende, er dette, at det er, hvad der ogsaa udtryffeligt flere Gange er fremhævet af Udvalgets ærede Ordfører, noget abnormt, noget enestaaende i Centraladministrationen, at en vigtig Kreds af Anliggender, som høre under dette Ministerium, er uden en Styrelse, Ledelse eller et Tilsyn af en Departementchef. Forholdet har nødvendiggjort en saadan abnorm Ordning, fordi det viste sig umuligt at forlange af den ene Departementchef, som Kirke- og Undervisningsministeriet har, at han foruden de mange omfattende Anliggender, som høre under den ene Afdeling, Undervisningsministeriet, tilfælde skulde have under sin Varetægt de ejendommelige, i mange Henseender vanskelige Anliggender, som høre under den anden Afdeling af Ministeriet, den Afdeling, efter hvilken det betegnes som Kirkeministerium. Det er noget abnormt, noget enestaaende, og jeg vil gøre opmærksom paa, at naar Forholdene have nødvendiggjort denne Ordning, saa vil det jo selvfølgelig stille sig ganske paa samme Maade, enten vi en Gang i Fremtiden komme til en Omordning, hvorefter Departementchefen vil blive erstattet med en Generalsekretær, eller en anden lignende Stilling. Forholdet vil virke her paa samme Maade, nemlig den, at hvis Kirke- og Undervisningsministeriet blev forsynet med en Generalsekretær, saa maatte han fritages paa samme Maade, som nu Kirke- og Undervisningsvæsenets Departementchef er fritagen, for at have under sin Varetægt de kirkelige Anliggender. Det er dernæst klart, at denne abnorme Tilstand ikke kunde afhjælpes, ikke varigt og grundigt, ikke efter Organisationens Aand ved, at man tilbød Ministeriet en større Sum til at lønne Assistenten for; thi det er ikke den Arbejdskraft, som skulde særlig forøges for at afhjælpe den Ulempe, der med Nødvendighed har ført til den nuværende abnorme Tilstand. Hvor længe man kan blive ved med en Ordning, som efter sin Natur og første Begrundelse nødvendigvis maa betragtes som noget, der kun kan eksistere indtil videre, nemlig at man arrangerer sig saaledes, at Kontorchefen maa tage hele den

besørget af Departementchefen, hvis man havde haft ham — hvor længe man kan fortsætte dermed, det bliver naturligvis altid et Skønsspørgsmaal. Den er efter sin Natur midlertidig, og naar man anviser Ministeriet, at den kan blive ved paa den Maade, saa er det dog altid kun til en vis Grænse. Hvert Aar, som gaar, forøger selvfølgelig Vanskelighederne, og naar der saa spørges, om altsaa Forretningerne under den Afdeling af Kirkeministeriet, som der er Tale om, i Aarrækken fra 1870 er forøget saaledes, at de nu kunne antages at være voksede til et Punkt, hvor det er høist ufønsteligt at raade Bod paa den abnorme Tilstand, saa mener jeg, at et saa godt Bevis, som overhovedet kan føres, er ført. Det er de Oplysninger, som Ministeriet har givet med Hensyn til den kvantitative Forøgelse af Arbejdet, og som ere aftrykte i Udvalgets Betænkning. Der ophjæ for det første disse Meddelelser jo ikke blot, at de udgaaende Breve ere forøgede — skønt allerede dette er et Punkt af Vigtighed, thi det er temmelig urimeligt at forudsætte, at de skulde være blevne forøgede, fordi man havde Lyst til at anvende mere Papir og Blæk end tidligere — men det ophjæes ogsaa særdeles klart ved en anden Post, de indgaaende Breve, hvis Forøgelse med Nødvendighed har fremkaldt Afgørelser, der finde deres Udtryk i udgaaende Breve. Jeg henviser ogsaa med Hensyn til kvantitativ Forøgelse til den tredje Post, Forestillinger til Kongen. Disse ere under ingen Omstændigheder baserede paa Lyst til at spille Papir og Blæk, men ere fremkaldte ved en legal Nødvendighed, og det er en Selvfølge, at disse Forestillinger til Kongen hver især jo altid indbefatte et meget betydeligt Arbejde. Men det, som ikke har kunnet og ikke kan ophjæses paa den Maade, det er jo det Spørgsmaal, om der er sket ikke blot en kvantitativ Forøgelse, men en Forøgelse af Sagernes Art. Der tror jeg, at det ærede Mindretal i Udvalget har ladet sig skuffe af den Omstændighed, at de Rubrikker, hvorunder Sagernes Arter ere opregnede i Statskalenderen, ikke vise nogen Forøgelse. Det er dog faktisk ikke desto mindre, at selv om den ny Slags Sager, der ere komne til, kunne bringes ind under de Rubrikker, man havde i ældre Tid, er der kommet en Mængde til, dels ved ny Love og som Følge deraf, dels som Følge af det kirkelige Livs Udvikling, og dels endelig fordi den bestaaende Lovgivning har fremkaldt en forandret administrativ Ordning. Valgmenighedsloven har fremkaldt en hel Cyklus af Sager; de sletteriske Bevægelser